

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ: Η θέση του Διεθνούς Δικαίου στην έννομη τάξη της ΕΕ

Η' Εξάμηνο

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΕΕ – ΓΕΝ. ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ)

ΔΕΚ C-53/96, *Hermes κατά FHT*, Συλλογή 1998, σελ. I-3603

1. Ιστορικό

Προδικαστικό ερώτημα-αίτηση του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam προς το ΔΕΚ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με το οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ της Hermes International και της FHT Marketing Choice BV, η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50 παρ. 6 της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPs), η οποία αποτελεί παράρτημα της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1),

2. Σκεπτικό του ΔΕΚ

Αρμοδιότητα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 177 της Συνθήκης, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύει το άρθρο 50 της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνίας TRIPs), η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800 (σκ. 24-33).

Λήψη ασφαλιστικών μέτρων: α) το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs ορίζει ότι οι δικαστικές αρχές των συμβαλλομένων μερών πρέπει να έχουν την εξουσία να διατάσσουν τη λήψη «προσωρινών μέτρων» για την προστασία των συμφερόντων όσων έχουν δικαιώματα σήματος σύμφωνα με τη νομοθεσία των συμβαλλομένων μερών και, δεύτερον, το άρθρο 99 του κανονισμού 40/94, για το κοινοτικό σήμα, προβλέπει ότι για την προστασία των απορρεόντων από το κοινοτικό σήμα δικαιωμάτων επιτρέπεται η λήψη «ασφαλιστικών μέτρων». Μολονότι τα μέτρα στα οποία αναφέρεται η τελευταία αυτή διάταξη, καθώς και οι σχετικοί δικονομικοί

κανόνες, είναι τα προβλεπόμενα από το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους για τα εθνικά σήματα, εντούτοις, εφόσον η Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία TRIPs και εφόσον η συμφωνία αυτή αφορά το κοινοτικό σήμα, οι δικαστικές αρχές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 99 του κανονισμού 40/94, όταν καλούνται να εφαρμόσουν εθνικές διατάξεις, με σκοπό τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων που απορρέουν από κοινοτικό σήμα, οφείλουν να διατάσσουν τα μέτρα αυτά λαμβάνοντας υπόψη, κατά το δυνατόν, το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP (σκ. 36 επ.). β) Πρέπει να θεωρηθεί ως «προσωρινό μέτρο», υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPs, δεδομένου ότι σκοπός της διατάξεως αυτής είναι η «άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή» μέτρων, «προκειμένου να αποτραπεί η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας», το μέτρο με το οποίο επιδιώκεται να τεθεί τέρμα στην προσβολή δικαιώματος επί σήματος και το οποίο διατάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- το εν λόγω μέτρο χαρακτηρίζεται από το εθνικό δίκαιο ως «ασφαλιστικό μέτρο» του οποίου επιβάλλεται «η άμεση λήψη» «λόγω επείγοντος»,
- η αίτηση λήψεως του εν λόγω μέτρου επιδίδεται στον αντίδικο, ο οποίος, αν εμφανιστεί ενώπιον του δικαστηρίου, αναπτύσσει την άποψή του,
- η απόφαση περί λήψεως του μέτρου εκδίδεται εγγράφως κατόπιν της εκτιμήσεως του περιεχομένου της υποθέσεως από τον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή και είναι αιτιολογημένη,
- η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση και
- μολονότι οι διάδικοι εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, η ανωτέρω απόφαση γίνεται συχνότατα δεκτή από τους διαδίκους ως «οριστική» επίλυση της διαφοράς τους (σκ. 45).

Συγκεκριμένα, το μέτρο αυτό, αν ληφθούν υπόψη ο χαρακτηρισμός του από το εθνικό δίκαιο, ο λόγος της λήψεώς του και το γεγονός ότι δεν θεωρείται από νομική άποψη οριστικό, ανταποκρίνεται στον ορισμό του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP, η δε ορθότητα του συμπεράσματος αυτού δεν αναιρείται, αν ληφθούν υπόψη τα άλλα χαρακτηριστικά του μέτρου αυτού.

ΔΕΚ συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-300/98 και C-392/98, *Parfums Christian Dior SA κατά TUK Consultancy BV και Assco Gerüste*, Συλλογή 2000, σελ. I-11344

1. Ιστορικό

Προδικαστικό ερώτημα-αίτηση του Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhage (Κάτω Χώρες) (C-300/98) και του Hoge Raad der Nederlanden (Κάτω Χώρες) (C-392/98) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου

234 ΕΚ), με τα οποία ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων μεταξύ των εταιριών Parfums Christian Dior SA και Tuk Consultancy BV (C-300/98) και μεταξύ των εταιριών Assco Holland Steigers Plettaac Nederland και Wilhelm Layher GmbH & Co. KG, Layher BV (C-392/98), η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα επί των προϊόντων της διανοίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPs), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, κατά το μέρος που αφορά θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1).

2. Σκεπτικό του ΔΕΚ

Αρμοδιότητα: 1. Το Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο μιας υποθέσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, και ιδίως του άρθρου 177 της Συνθήκης (νυν άρθρου 234 ΕΚ), είναι αρμόδιο να ερμηνεύσει το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα επί των προϊόντων της διανοίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνίας TRIPs), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, κατά το μέρος που αφορά θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800, όταν από τις δικαστικές αρχές των κρατών μελών ζητείται να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα για την προστασία δικαιωμάτων επί προϊόντων της διανοίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας TRIPs (**σκ. 40, διατακτ. 1**)

Άμεσο αποτέλεσμα: Οι διατάξεις της Συμφωνίας TRIPs, η οποία αποτελεί παράρτημα της Συμφωνίας για την ίδρυση του ΠΟΕ, **δεν μπορούν να δημιουργήσουν για τους ιδιώτες δικαιώματα που αυτοί θα μπορούν βάσει του κοινοτικού δικαίου να επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων**. Όμως, όταν πρόκειται για τομέα όπου η Συμφωνία TRIPs έχει εφαρμογή και όπου η Κοινότητα **έχει ήδη νομοθετήσει**, οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών οφείλουν βάσει του κοινοτικού δικαίου, όταν τους ζητείται να εφαρμόσουν τους ημεδαπούς κανόνες για να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα προς προστασία των δικαιωμάτων που εμπίπτουν σε έναν τέτοιο τομέα, να το πράττουν στο μέτρο του δυνατού υπό το πρίσμα του κειμένου και του σκοπού του άρθρου 50 της Συμφωνίας TRIPs. Όταν πρόκειται για τομέα όπου η Κοινότητα **δεν έχει ακόμη νομοθετήσει** και ο οποίος, κατά συνέπεια, ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η προστασία των δικαιωμάτων επί των προϊόντων της διανοίας και τα μέτρα που λαμβάνονται προς τούτο από τις δικαστικές αρχές **δεν εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο**. Κατά συνέπεια, το κοινοτικό δίκαιο ούτε υπαγορεύει ούτε αποκλείει το να αναγνωρίσει η έννομη τάξη κράτους μέλους στους ιδιώτες το δικαίωμα να στηριχθούν ευθέως στον κανόνα του άρθρου 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας TRIPs ή το να επιβάλει στα δικαστήρια την υποχρέωση να εφαρμόζουν τον κανόνα αυτόν αυτεπαγγέλτως (**σκ. 44, 49, διατακτ. 2**)

Έννοια των δικαιώματος επί των προϊόντων της διανοίας: Το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs αφήνει στα συμβαλλόμενα μέρη, στο πλαίσιο των νομικών τους συστημάτων, τη φροντίδα να διευκρινίσουν αν το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη βάσει των γενικών διατάξεων του εθνικού δικαίου περί αδίκων πράξεων, και ειδικότερα περί αθεμίτου ανταγωνισμού, προκειμένου ένα βιομηχανικό σχέδιο να προστατευθεί από μια απομίμηση, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «δικαίωμα επί των προϊόντων της διανοίας» υπό την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας TRIPs (**σκ.63, διατακτ. 3**).